

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

INFORMACIJA APIE KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOJE DĖL SPORTO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTŲ IR FIZINIO AKTYVUMO PROGRAMŲ FINANSAVIMO PROCESŲ PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMĄ

2026-08-18

Pateikta pastaba	Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas	Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą (atlikti (arba dar neatlikti, bet numatyti) veiksmai; motyvuotas pagrindimas, jeigu siūlymų negalima įgyvendinti ir atlikti (arba dar neatlikti, bet numatyti) alternatyvūs veiksmai)	Veiksmų atlikimo terminai (metai, mėnuo)
<i>Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
1.1. Dėl fragmentuoto sporto infrastruktūros projektų finansavimo teisinio reguliavimo susiformavę keli sporto infrastruktūros projektų finansavimo modeliai iš SRF, kitų valstybės biudžeto fondų bei taikoma SRF grąžintų lėšų panaudojimo pagal bendras valstybės biudžeto perskirstymo taisyklės praktika sudaro sisteminę prielaidą korupcijai ir selektyviam sporto infrastruktūros finansavimo paskirstymui, apeinant konkurso būdu sporto infrastruktūros projektams skiriamo finansavimo sistemą. Tokia teisinė aplinka didina neformalių susitarimų, piktnaudžiavimo, prekybos	1.1.1 Aiškiai reglamentuoti nepanaudotų lėšų, grąžintų ŠMSM iš valstybės biudžeto, skyrimo procedūrą, kad nepanaudotomis lėšomis būtų finansuojami tik nepriklausomų ekspertų ir atrankos komisijų atrinkti projektai, neviršijant maksimalios leistinos tokiems projektams finansavimo sumos.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punktu, asignavimų valdytojų vadovai ar jų įgalioti asmenys, ir ministrų valdymo sričių įstaigų vadovai, turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka perskirstyti asignavimus tarp programų, įskaitant programas, kurios įgyvendinamos skirtingose valstybės veiklos srityse. Atsižvelgiant į šias Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas, taip pat į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles, patvirtintas 2001 m. gegužės 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo įgyvendinimo“, nepanaudotos Sporto programos, Švietimo programos ir Mokslo programos lėšos, grąžintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – Ministerija), yra perskirstomos vadovaujantis vienodais principais. Todėl nustatyti atskirą tvarką, taikomą išimtinai sporto	

poveikiu, favoritizmo ir nepotizmo rizikas (antikorupcinės pastabos ir motyvai pateikti 3.1 skirsnyje).		infrastruktūros projektų finansavimui, yra netikslinga. Pabrėžtina, kad nepanaudotos lėšos yra grąžinamos pačioje kalendorinių metų pabaigoje, todėl sprendimai dėl jų perskirstymo turi būti priimami ir įgyvendinami operatyviai. Papildomų procedūrų taikymas apsunkins savalaikį sprendimų priėmimą bei jų įgyvendinimą. Ministerija, vykdydama savo funkcijas ir įgyvendindama strateginio planavimo dokumentuose numatytas priemones (Strateginiame veiklos plane, Metiniame veiklos plane) siekia tinkamai ir efektyviai įgyvendinti visas programas ir priemones.	
	1.1.2 Atskirti sporto politikos formavimo ir įgyvendinimo funkcijas, perduodant sporto infrastruktūros projektų atrankos, finansavimo skyrimo ir panaudojimo kontrolės funkcijas vienai įgyvendinančiai įstaigai (pvz., NSA ar kitam viešojo sektoriaus subjektui), kuri taikytų vienodus standartus visiems sporto infrastruktūros projektams, nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio.	Valstybės sporto politikos formavimo ir įgyvendinimo funkcijos yra atskirtos. Sporto politiką formuoja Ministerija, o sporto infrastruktūros srityje ją įgyvendina Nacionalinė sporto agentūra prie Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – NSA) ir viešojo įtaiga Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA). Įgyvendinančios institucijos yra dvi, nes sporto infrastruktūros plėtros finansavimas yra vykdomas skirtingomis finansinėmis priemonėmis, kurioms taikomas skirtingas teisinis reguliavimas. Sporto bazių pagerinimo projektai, kaip numatyta Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 2 punkte, yra administruojami ir finansuojami Ministerijos įgaliotos institucijos – NSA. Sporto bazių pagerinimo projektai finansuojami ir administruojami pagal ministro patvirtiną Sporto rėmimo fondo (toliau – SRF) lėšomis finansuojamų sporto bazių pagerinimo projektų finansavimo tvarkos aprašą (toliau - Aprašas). Aprašas nustato reikalavimus pareiškėjams ir paraiškoms, kvietimo skelbimo ir paraiškų teikimo tvarką, finansavimo principus, paraiškų vertinimo, sprendimų dėl projektų finansavimo skyrimo priėmimo, projektų įgyvendinimo sutarčių sudarymo, keitimo, nutraukimo, supaprastintų išlaidų	

		apmokėjimo, pirkimų tinkamumo analizės vykdymo, atsiskaitymo už įgyvendintas veiklas, projektų išlaidų deklaravimo ir apmokėjimo, atsiskaitymo už projekto išlaidas, projektų patikros, projektų viešinimo ir informavimo, pažeidimų administravimo, projektų rodiklių priežiūros, netinkamų išlaidų apskaičiavimo nepasiekus rodiklių, grąžintinų ir grąžintų lėšų administravimo, asmens duomenų tvarkymo, dokumentų saugojimo, skundų nagrinėjimo tvarką. Ši tvarka parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-495 „Dėl darbo grupės sudarymo“ patvirtintos darbo grupės, sudarytos iš pagrindinių skėtinių nevyriausybinių sporto organizacijų, mokslo institucijų ir savivaldos atstovų pateiktus pasiūlymus. Rengiant Aprašą taip pat atsižvelgta ir į Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) 2020 m. rugpjūčio 10 d. antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-6225 „Dėl sporto projektų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų“ pateiktus pasiūlymus. Aprašo pakeitimai atlikti atsižvelgiant į pareiškėjų, projektų vykdytojų, interesantų ir NSA siūlymus, bei į Ministerijos Centralizuotos vidaus audito tarnybos atliktų auditų (Lėšų, skirtų sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų nacionalinių ir regioninių fizinio aktyvumo projektų įgyvendinimui, skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už lėšų panaudojimą audito ataskaita (2024 m. rugsėjo 27 d. audito ataskaita Nr. VA2-8(26.5-77E)); Lėšų, skirtų Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto bazių pagerinimo projektams įgyvendinti, skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už lėšų panaudojimą audito ataskaitos rekomendacijas (2025 m. liepos 11 d. audito ataskaita Nr. VA2-4(26.5-77E)) išvadas. Vadovaujantis Strateginio valdymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio	
--	--	---	--

		valdymo metodikos patvirtinimo“, buvo parengtas ir 2026 m. kovo 19 d. patvirtintas švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas Nr. V-204 „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. V-1490 „Dėl 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sporto plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-004-04-04-01 „Išvystyti ilgalaikę, aiškiais kriterijais paremtą sporto vystymo politiką“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Įsakymu patvirtintas naujos redakcijos pažangos priemonės aprašas, pagal kurį pažangos lėšomis (ne tęstinėmis lėšomis) bus finansuojami sporto infrastruktūros projektai. Pažangos lėšų naudojimas yra griežtai reglamentuotas LR Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos teisės aktais, kurie yra taikomi visoms pažangos lėšas naudojančioms institucijoms. Pagal naują pažangos priemonės aprašą, sporto infrastruktūros objektai bus finansuojami pagal keturias poveikles: 1. Savivaldybių sporto infrastruktūros objektų naujų statinių statyba ir rekonstravimas; 2. Valstybės ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir valstybinių aukštųjų mokyklų sporto infrastruktūros atnaujinimas; 3. Sporto gimnazijų veiklai reikalingos infrastruktūros plėtra; 4. Lietuvos sporto centro aukšto meistriškumo sporto varžyboms ir pratyboms skirtų sporto infrastruktūros objektų naujų statinių statyba, rekonstravimas, atnaujinimas. 1 ir 2 poveiklės bus finansuojamos konkurso būdu, 3 ir 4 – planavimo būdu. Planuojama, kad visų projektų administruojanti institucija bus CPVA. Institucijų, kurios gali būti paskirtos vykdyti pažangos lėšomis	
--	--	--	--

		finansuojamų projektų administravimo funkcijas, sąrašas yra patvirtintas LRV nutarimu patvirtintoje Strateginio valdymo metodikoje. CPVA pasirinkta dėl didelės patirties administruojant stambius infrastruktūros projektus įvairiose valstybės politikos srityse, taip pat dėl turimų kompetencijų ir žmogiškųjų išteklių. CPVA pasirinkta ir siekiant užtikrinti stabilų finansavimo ir administravimo procesą visą pažangos lėšų planavimo laikotarpį (2026-2030 m.), atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Seime šiuo metu yra svarstomi su NSA reorganizacija susiję įstatymų pakeitimų projektai. Pabrėžtina, kad pažangos lėšomis finansuojamų projektų administravimas ir finansavimas yra griežtai reglamentuotas ne Ministerijos tvirtinamuose teisės aktuose, t. y. Strateginio valdymo metodikoje, (LRV nutarimas), Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. birželio 28 d. įsakyme Nr. 1K-227 „Dėl Strateginio valdymo metodikos taikymo“, kituose finansų ministro įsakymuose.	
1.2. Skirtingas sporto infrastruktūros projektų atrankos valstybiniam finansavimui teisinis reguliavimas, nevienodi sprendimų nepriklausomumo, nešališkumo, objektyvumo ir sprendimų atsekamumo standartai, skirstant lėšas iš skirtingų valstybės biudžeto fondų sporto infrastruktūros pagerinimui, taip pat aiškos procedūros nebuvimas skirstant NSA grąžintas nepanaudotas SRF lėšas sporto infrastruktūrai, sudaro sisteminės prielaidas selektyviam	1.2.1. Skiriant finansavimą iš valstybės biudžeto visiems sporto infrastruktūros projektams suvienodinti sporto infrastruktūros projektų atrankos standartus (nepriklausomų ekspertų įtraukimas, 3 paraiškų vertinimo etapai, sprendimų motyvavimo reikalavimai, interesų konfliktų valdymo standartai), nustatant minimalius privalomus reikalavimus visiems sporto infrastruktūros projektams, nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio.	Sporto infrastruktūros projektų atrankos standartai gali skirtis, nes sporto infrastruktūros projektai yra finansuojami pagal skirtingas finansavimo priemones. SRF projektai yra finansuojami tęstinėmis valstybės biudžeto lėšomis, jų finansavimas yra reglamentuojamas Sporto įstatyme ir Ministro tvirtinamuose teisės aktuose. Projektų, finansuojamų pažangos lėšomis, atranka ir finansavimo taisyklės yra nustatyti LRV ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – FM) tvirtinamuose teisės aktuose – Strateginio valdymo metodikoje, Projektų, finansuojamų valstybės biudžeto lėšomis, administravimo ir finansavimo taisyklėse. Pažangos lėšomis finansuojamiems projektams taikomos FM nustatytos atrankos taisyklės, kurios	

sprendimų priėmimui ir finansavimo paskirstymui, didina favoritizmo, piktnaudžiavimo ir prekybos poveikiu rizikas, riboja veiksmingą ex post kontrolę ir mažina visuomenės pasitikėjimą finansavimo sporto infrastruktūrai skyrimo pagrįstumu (antikorupcinės pastabos ir motyvai pateikti 3.2 skirsnyje).	1.2.2. Nustatyti vienodus sporto infrastruktūros projektų finansavimo iš valstybės biudžeto projektų atrankos kriterijus, papildant juos viešojo intereso ir ilgalaikės naudos sporto tikslams reikalavimais, naudojant sporto infrastruktūrą ir užtikrinant veiklos tęstinumą, analogiškai SRF modelyje taikomai logikai (prieinamumas, tęstinumas, tikslinių grupių įtraukimas, nekomercializavimo / komercializavimo valdymo saugikliai), nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio.	galioja visoms institucijoms ir visiems pažangos lėšomis finansuojamiems įvairių sričių projektams. Nustatyti vienodus atrankos kriterijus visiems valstybės biudžeto lėšomis finansuojamiems sporto infrastruktūros objektams yra netikslinga, nes objektai yra skirtingi savo apimtimi ir atliekamomis funkcijomis bei siekiamais tikslais, skiriasi jiems skiriamo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis dydis, skirtingos finansavimo priemonės bei jų tikslai ir kt. Pabrėžtina, kad rengiant su atrankos kriterijais susijusius teisės aktus buvo atsižvelgiama į STT rekomendacijas: <u>-2026 m. liepos 16 d. švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-546</u> „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. V-1490 „Dėl 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sporto plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-004-04-04-01 „Išvystyti ilgalaikę, aiškiais kriterijais paremtą sporto vystymo politiką“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo patvirtintas pirmos poveiklės „Savivaldybių sporto infrastruktūros objektų naujų statinių statyba ir rekonstravimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas. Apraše nustatyti specialieji ir prioritetiniai projektų atrankos kriterijai, taip pat kitos finansavimo sąlygos. Pvz., specialusis kriterijus Nr. 3 užtikrina, kad finansuojami projektai tenkins minimalius sporto bazėms keliamus reikalavimus, t. y. užtikrins viešąjį interesą finansuojant tik tokius sporto infrastruktūros objektus, kurie bus skirti ne tik gyventojų fiziniam aktyvumui, bet ir aukšto meistriškumo sporto poreikiams. Vertinant projektus taip bus aktualūs ir prioritetiniai kriterijai: sporto infrastruktūros objekto poreikis savivaldybėje, sporto infrastruktūros objekto daigafunkciškumas,	
---	--	---	--

		sporto infrastruktūros objekto tinkamumas bent vienos sporto šakos tarptautinėms aukšto meistriškumo sporto varžyboms. Pabrėžtina, kad vienas iš prioritetinių vertinimo kriterijų yra projekto vykdytojo nuosavo įnašo dydis į projekto finansavimą, t. y. kuo daugiau savomis lėšomis prie projekto įgyvendinimo prisidės pati savivaldybė, tuo ji gaus daugiau balų ir turės gerokai didesnę tikimybę gauti mažesniąją dalį projektui įgyvendinti reikalingų valstybės biudžeto lėšų. Tokio finansavimo modelio tikslas – kad pačios savivaldybės didžiaja dalimi finansuotų sporto infrastruktūros objektų statybą savo teritorijoje. Taip pat pabrėžtina, kad pagal šią priemonę valstybės biudžeto lėšomis galės būti finansuojama ne daugiau kaip 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, taip pat, kad projekto vykdytojas turės užtikrinti investicijų tęstinumą per 5 m. nuo projekto finansavimo pabaigos ir projekto rezultatų palaikymą iš savivaldybės biudžeto lėšų (nuosavų, skolintų ar kitų teisėtai gautų lėšų). Manytina, kad valstybė, skirdama nedidelę dalį projekto įgyvendinimui reikalingų lėšų, neturėtų nustatyti itin ambicingų ir sunkiai savivaldybėms įgyvendinamų reikalavimų dėl sporto infrastruktūros objekto naudojimo; - <u>2026 m. rugpjūčio 11 d. švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-580 „Dėl 2026 metų sporto bazių pagerinimo projektų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis finansavimo prioriteto ir specialiųjų vertinimo kriterijų nustatymo“</u> buvo patvirtinti SRF lėšomis finansuojamų sporto bazių pagerinimo projektų atrankos prioritetas ir specialieji vertinimo kriterijai. Rengiant įsakymo projektą buvo atsižvelgiama į STT rekomendacijas, buvo įtrauktos nuostatos dėl viešojo intereso, sporto bazių prieinamumo, nemokamų veiklų organizavimo užtikrinimo.	
--	--	---	--

	1.2.3. Įdiegti vieną centralizuotą paraiškų administravimo ir sprendimų atsekamumo informacinę sistemą sporto infrastruktūros projektų finansavimo iš valstybės biudžeto projektams, užtikrinant paraiškų ir sprendimų bei kitų veiksmų su paraiškomis fiksavimą.	Pažangos lėšomis finansuojami projektai administruojami CPVA, paraiškos pateikiamos per centralizuotą sistemą. Pabrėžtina, kad pažangos lėšomis finansuojamų projektų administravimas ir finansavimas yra reglamentuotas ne Ministerijos teisės aktais, o LRV ir FM tvirtinamais teisės aktais (Strateginio valdymo metodika ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. birželio 28 d. įsakyme Nr. 1K-227 „Dėl Strateginio valdymo metodikos taikymo“). Sporto bazių pagerinimo projektai finansuojami tęstinėmis valstybės biudžeto lėšomis, paraiškų pateikimas ir administravimas vyksta specialioje informacinėje sistemoje.	
	1.2.4. Nustatyti aiškią nepanaudotų SRF lėšų panaudojimo suderinimo raštu su ŠMSM tvarką.	2026 m. balandžio 23 d. buvo priimtas <u>švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas Nr. 300 „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1599 „Dėl Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sporto bazių pagerinimo projektų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“</u>. Buvo pakeistas Aprašo 64 punktas ir išdėstytas taip (atlikti ir kiti susiję pakeitimai): „64. Per biudžetinius metus NSA nustačius, kad faktiniai lėšų išmokėjimai projektų vykdytojams yra mažesni nei planuoti, NSA vadovas, raštu suderinęs su Ministerija ir gavęs Ministerijos raštišką pritarimą, priima sprendimą nepanaudotomis lėšomis finansuoti daugiausiai balų surinkusį (-ius) tinkamą (-us) finansuoti tais metais skelbto kvietimo nefinansuotą (-us) projektą (-us) iš NSA siūlomos paraiškų finansavimo konkursinės eilės.“	
	1.2.5. Sustiprinti VIP ir MAP komisijų nepriklausomumo garantijas atrankose (komisijų sudėties	Rekomendacija dėl Valstybės investicijų programos (VIP) ir Švietimo įstaigų sporto aikštynų atnaujinimo programos (MAP) komisijų nepriklausomumo	

	balansavimas, nepriklausomų narių dalies didinimas, protokolų ir finansavimo skyrimo motyvų viešinimas).	garantijų atrankose stiprinimo nėra aktuali tolesniam įgyvendinimui, kadangi abi programos yra baigtos įgyvendinti. VIP baigta įgyvendinti 2025 m., o MAP buvo įgyvendinama 2021–2024 m. laikotarpiu ir šiuo metu naujų projektų atranka pagal šią programą nevykdoma. Atsižvelgiant į tai, rekomendacijoje nurodytos priemonės nebegali būti taikomos minėtų programų projektų atrankos procesuose.	
1.3. Finansavimo iš SRF ir kitų valstybės biudžeto fondų modeliuose nustatyti skirtingi sporto infrastruktūros projektų atrankos , finansavimo ir priežiūros reikalavimai galimai neužtikrina vienuodų, aiškių ir pamatuojamų viešojo intereso įgyvendinimo standartų, proporcingų valstybės investicijai, valstybės lėšomis finansuojamuose objektuose. SRF atveju nustatytas įsipareigojimų terminas (3 metai) gali būti neproporcingas valstybės investicijų į ilgalaikį turtą apimčiai ir naudojimo laikotarpiui, o kitų valstybės biudžeto fondų lėšomis finansuojamų sporto infrastruktūros projektų finansavimo dokumentuose bei sutartyse viešojo intereso įsipareigojimai dažnai nėra sukonkretinti (pvz., tikslinės grupės, prieinamumo režimas, veiklų apimtis, trukmė, kainodaros / lengvatų principai, rezultatų rodikliai). Dėl to sprendimų	1.3.1. Peržiūrėti SRF finansuojamų sporto infrastruktūros projektų finansavimo tvarką ir nustatyti ilgesnį, proporcingą valstybės finansuojamo ilgalaikio turto naudojimo laikotarpiui, viešojo intereso užtikrinimo terminą, įtvirtinant pareiškėjų įsipareigojimus dėl sporto infrastruktūros prieinamumo ir naudojimo sporto tikslams visą ekonomiškai pagrįstą turto naudojimo laikotarpį arba jo dalį, proporcingą valstybės finansavimo apimčiai.	<u>2026 m. rugpjūčio 11 d. švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-580 „Dėl 2026 metų sporto bazių pagerinimo projektų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis finansavimo prioriteto ir specialiųjų vertinimo kriterijų nustatymo“</u> buvo patvirtinti SRF lėšomis finansuojamų sporto bazių pagerinimo projektų atrankos prioritetas ir specialieji vertinimo kriterijai. Specialiuose vertinimo kriterijuose nustatyta, kad po projektų įgyvendinimo pabaigos ne trumpiau kaip 3 metus turi būti užtikrinamas viešasis interesas. Taip pat, atsižvelgiant į STT pastabą, viešojo intereso įsipareigojimai ministro įsakymu yra sukonkretinti. 3 metų laikotarpis pasirinktas įvertinus galimų valstybės investicijų dydį, t. y. nuo 100 000 iki 500 000 eurų vienam projektui. Manytina, kad 3 metų laikotarpis yra proporcingas SRF finansavimo paskirčiai, valstybės investicijos dydžiui ir siekiamam viešajam interesui užtikrinti. Toks laikotarpis leidžia patikrinti, be kita ko nesukuriant neproporcingai didelės administracinės naštos, ar įgyvendinus projektą infrastruktūra buvo faktiškai pradėta naudoti pagal SRF tikslus ir ar valstybės investicija sukūrė numatytą viešąją naudą. Tai yra pakankamas laikas įvertinti projekto veikimą, infrastruktūros prieinamumą ir realų jos naudojimą sporto reikmėms.	

pagrįstumas ir faktinė viešųjų investicijų nauda tampa sunkiai patikrinama, o tai didina selektyvaus finansavimo, favoritizmo, interesų grupių poveikio priimant finansavimo skyrimo sprendimus, piktnaudžiavimo ir neproporcingos naudos gavimo (įskaitant viešųjų investicijų nukreipimą komercinei veiklai) riziką (antikorupcinės pastabos ir motyvai pateikti 3.3 skirsnyje).	1.3.2. Nustatyti privalomus sporto infrastruktūros projektų atrankos finansavimo iš valstybės biudžeto fondų viešojo intereso kriterijus, siekiant užtikrinti pareiškėjų įsipareigojimų dėl sporto infrastruktūros naudojimo viešajam interesui vykdymą (pvz., tarptautinių standartų atitinkančio sporto objekto statybos ar rekonstrukcijos reikalavimų, ir naudojimo lengvatų aukšto meistriškumo sportininkams, viešų veiklų neatlygintinai arba lengvatinėmis sąlygomis visuomenės pažeidžiamoms grupėms ir bendruomenei tokiuose objektuose proporcingo tęstinumo ir užtikrinimo).	<u>2026 m. liepos 16 d. švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-546</u> „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. V-1490 „Dėl 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sporto plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-004-04-04-01 „Išvystyti ilgalaikę, aiškiais kriterijais paremtą sporto vystymo politiką“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo patvirtintas pirmos poveiklės „Savivaldybių sporto infrastruktūros objektų naujų statinių statyba ir rekonstravimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas. Šios poveiklės tikslas – nedidele dalimi prisidedant prie stambių sporto infrastruktūros objektų naujų statinių statybos ar rekonstravimo finansavimo savivaldybėse, užtikrinti tiek aukšto meistriškumo sporto, tiek gyventojų fizinio aktyvumo poreikius. Šiai poveiklei skirtomis valstybės biudžeto lėšomis siekiama užtikrinti viešąjį interesą, kad valstybės biudžeto lėšos būtų investuojamos į universalius sporto infrastruktūros objektus, kurie yra labiausiai reikalingi konkrečiame regione ir kurie užtikrins didesnio skaičiaus gyventojų ir sportininkų poreikius. Apraše nustatyti specialieji ir prioritetiniai projektų atrankos kriterijai, taip pat kitos finansavimo sąlygos. Pvz., specialusis kriterijus Nr. 3 užtikrina, kad finansuojami projektai tenkins minimalius sporto bazėms keliamus reikalavimus, t. y. užtikrins viešąjį interesą finansuojant tik tokius sporto infrastruktūros objektus, kurie bus skirti ne tik gyventojų fiziniam aktyvumui ir rekreacijai, bet ir aukšto meistriškumo sporto poreikiams. Vertinant projektus taip pat bus aktualūs ir prioritetiniai kriterijai: sporto infrastruktūros objekto poreikis savivaldybėje, sporto infrastruktūros objekto daugiafunkciškumas, sporto infrastruktūros objekto tinkamumas bent vienos sporto šakos tarptautinėms aukšto meistriškumo sporto	
---	---	---	--

		varžyboms. Pabrėžtina, kad vienas iš prioritetinių vertinimo kriterijų yra projekto vykdytojo nuosavo įnašo dydis į projekto finansavimą, t. y. kuo daugiau savomis lėšomis prie projekto įgyvendinimo prisidės pati savivaldybė, tuo ji gaus daugiau balų ir turės gerokai didesnę tikimybę gauti valstybės biudžeto lėšų. Tokio finansavimo modelio tikslas – kad pačios savivaldybės didžiąja dalimi finansuotų sporto infrastruktūros objektų naujų statinių statybą ir rekonstrukciją savo teritorijoje. Taip pat pabrėžtina, kad pagal šią priemonę valstybės biudžeto lėšomis galės būti finansuojama ne daugiau kaip 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, taip pat, kad projekto vykdytojas turės užtikrinti investicijų tęstinumą per 5 m. nuo projekto finansavimo pabaigos ir projekto rezultatų palaikymą iš savivaldybės biudžeto lėšų (nuosavų, skolintų ar kitų teisėtai gautų lėšų). Manytina, kad valstybė, skirdama nedidelę dalį projekto įgyvendinimui reikalingų lėšų, neturėtų nustatyti itin ambicingų ir sunkiai savivaldybėms įgyvendinamų reikalavimų dėl sporto infrastruktūros objekto naudojimo, nes jos ne tik finansuos daugiau nei 50 proc. projekto vertės, bet ir visa našta dėl objekto išlaikymo atiteks pačioms savivaldybėms.	
1.4. Savivaldybėse ir valstybės institucijose egzistuoja interesų konflikto, šališkumo ir poveikio rizikos sporto projektų finansavimo sprendimuose. Esant ribotiems sporto finansavimo ištekliams ir didelei sprendimų priėmėjų diskrecijai, nepakankamas interesų konfliktų prevencijos ir valdymo teisinis reguliavimas sudaro prielaidas selektyviam finansavimui, viešojo intereso	1.4.1. Kreiptis į Vidaus reikalų ministeriją ir inicijuoti teisėkūros veiksmus, siekiant tobulinti Vietos savivaldos įstatyme nustatytą teisinį reguliavimą praplečiant savivaldybės merui taikomus apribojimus eiti pareigas įstaigų, įmonių ar organizacijų valdymo ar vadovavimo organuose, veikiančiuose savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo atlygio gavimo, kai tokios pareigos gali būti susijusios	ŠMSM, atsižvelgdama į STT išvadoje pateiktas pastabas dėl interesų konflikto, šališkumo ir poveikio rizikų sporto projektų finansavimo procesuose, raštu kreipsis į Vidaus reikalų ministeriją, kurios kompetencijai priskirta vietos savivalda, prašydama pateikti nuomonę dėl poreikio keisti esamą teisinį reguliavimą ir dėl tikslingumo pradėti teisėkūros procesą Vyriausybės lygiu, atsižvelgiant į STT siūlymą dėl Vietos savivaldos įstatyme nustatyto reglamentavimo tobulinimo, praplečiant savivaldybės merui taikomus apribojimus eiti pareigas įstaigų, įmonių ar organizacijų valdymo ar vadovavimo	2026 m. III ketv.

pažeidimams skiriant finansavimą iš valstybės ir savivaldybių biudžetų (antikorupcinės pastabos ir motyvai pateikti 3.4 skirsnyje).	su savivaldybės finansavimo skyrimu ar jo panaudojimo priežiūra.	organuose, veikiančiuose savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo atlygio gavimo.	
	1.4.2. Imtis veiksmų, užtikrinant, kad darbuotojai projektų vertintojai ir nepriklausomi ekspertai, bet kokia forma dalyvaujantys rengiant, vertinant ar priimant sprendimus dėl finansavimo iš valstybės ir savivaldybių biudžetų ir šių lėšų panaudojimo priežiūros, nusišalintų tais atvejais, kai egzistuoja bet kokie tiesioginiai ar netiesioginiai ryšiai su finansavimą gaunančiomis sporto organizacijomis ar jų atstovais.	ŠMSM 2026 m. II ketv. raštu kreipėsi į VTEK, prašydama tobulinti Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme (toliau – VPIDĮ) nustatytą teisinį reguliavimą (4 straipsnio 4 dalį), numatant, kad nuostatos dėl privačių interesų deklaravimo PINREG būtų taikomos ekspertams ir kitiems asmenims, dalyvaujantiems viešojo sektoriaus subjekto, administruojančio ir finansuojančio Lietuvos Respublikos sporto įstatyme nurodytus projektus ir programas, sprendimų priėmimo dėl valstybės biudžeto lėšų skyrimo projektams bei programoms procesuose. Jeigu minėtos nuostatos nebus įtrauktos į VPIDĮ, numatoma atitinkamai tikslinti sporto projektų finansavimą reglamentuojančius teisės aktus, kad paraiškas vertinantys ekspertai (kurie nebūtų NSA valstybės tarnautojai), turėtų deklaruoti nešališkumą ir interesų konflikto nebuvimą.	2026 m. IV ketv.
	1.4.3. Nustatyti privačių interesų ir nešališkumo patikrinimų tvarką, apimančią periodinius, atsitiktinės atrankos būdu, pasirinktų projektų finansavimo sprendimų nešališkumo vertinimus, ir atlikti atsitiktinės atrankos būdu pasirinktų asmenų, dalyvavusių iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų sporto projektų atrankoje ir sprendimų priėmime, privačių interesų turinio patikrinimus.	Periodinė ŠMSM dirbančių asmenų privačių interesų tikrinimo tvarka yra nustatyta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo laikymosi kontrolės tvarkos apraše, skelbiamame ŠMSM interneto svetainės skyriuje Korupcijos prevencija https://smsm.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/vidaus-teises-akta-ir-kita-informacija/. Ji taikytina ir ŠMSM dirbantiems asmenims dalyvaujantiems projektų finansavimo sprendimų priėmimuose. Kurti atskiras tvarkas, reglamentuojančias atskiras funkcijas atliekančių asmenų, pvz., viešuosius pirkimus, projektų ir programų atitikties finansavimo reikalavimams vertinimus ir pan., privačių interesų tikrinimo tvarką, nėra tikslinga. ŠMSM korupcijos prevencijos 2026–2029 metų veiksmų plane, kurį	2026 III ketv.

		planuojama patvirtinti 2026 m. III ketv., bus numatyta priemonė atlikti periodinius asmenų, dalyvavusių iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų sporto projektų atrankoje ir sprendimų priėmimo, privačių interesų deklaracijų turinio tikrinimus tai atvejais, kai minėti asmenys pagal VPIDĮ yra deklaruojantys asmenys.	
1.5. Sporto įstatymo 20 straipsnio 4 dalies 2 punkte įtvirtintas reikalavimas nacionalinėms skėtinėms nevyriausybiniams organizacijoms vienyti ne mažiau kaip 20 nevyriausybinių organizacijų, kartu su nacionalinių fizinio aktyvumo programų reikalavimų pritaikymu jau vykdomoms veikloms, galimai sudaro sisteminės konkurencijos ribojimo prielaidas. Tai gali didinti selektyvaus finansavimo, favoritizmo ir interesų grupių įsitvirtinimo riziką, mažinti viešųjų lėšų panaudojimo efektyvumą ir neužtikrinti lygiateisiškų galimybių sporto organizacijoms prisidėti prie nacionalinių fizinio aktyvumo tikslų įgyvendinimo (antikorupcinės pastabos ir motyvai pateikti 3.5 skirsnyje).	1.5.1. Atlikti Sporto įstatymo 20 straipsnio 4 dalies 2 punkte įtvirtinto reikalavimo nacionalinėms skėtinėms nevyriausybiniams organizacijoms vienyti ne mažiau kaip 20 nevyriausybinių organizacijų taikymo praktikoje analizę, aktualumo vertinimą ir poreikį bei tikslinti įstatyme nustatytą reguliavimą.	Skėtinė nevyriausybinių organizacija (NVO) pagal savo prigimtį turi atstovauti ne vienai ar kelioms organizacijoms ar siaurai interesų grupei, bet plačiam organizacijų ratui. Todėl reikalavimas vienyti ne mažiau kaip 20 NVO yra objektyvus kriterijus, leidžiantis atskirti nacionalinio masto atstovaujančias organizacijas nuo mažesnio masto organizacijų. Pabrėžtina, kad tokie reikalavimai yra nustatyti skėtinėms NVO, nes joms valstybė gali skirti valstybės biudžeto lėšų nacionalinių fizinių aktyvumo programų įgyvendinimui. Minimalus 20 organizacijų atstovavimo kriterijus užtikrina, kad valstybės biudžeto lėšos, skiriamos nacionalinio lygmens fizinio aktyvumo politikos tikslams įgyvendinti, būtų nukreipiamos subjektams, turintiems pakankamą kompetenciją, atstovavimo mastą, organizacinį pajėgumą ir galimybę koordinuoti platesnį sporto organizacijų tinklą. Tai užtikrina sklandų ir efektyvų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą siekiant įgyvendinti nacionalinius fizinio aktyvumo tikslus.	
	1.5.2 Imtis teisėkūros priemonių, siekiant nustatyti proporcingą organizacijų vienijimo kriterijų ir sumažinti nevyriausybinių organizacijų konkurencijos ribojimą, fizinio aktyvumo programų finansavimo konkursuose.	Sporto įstatymo 20 straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytas kriterijus skėtinei NVO, siekiančiai gauti valstybės biudžeto lėšų nacionalinei fizinio aktyvumo programai įgyvendinti, vienyti ne mažiau kaip 20 NVO yra proporcingas ir vienodai taikomas visiems subjektams. Šis reikalavimas yra pagrįstas siekiu užtikrinti valstybės biudžeto lėšų naudojimą per	

		pakankamą atstovavimo ir organizacinį pajėgumą turinčius subjektus, kurie gebėtų užtikrinti nacionalinių fizinio aktyvumo skatinimo tikslų, įgyvendinamų per nacionalines fizinio aktyvumo programas, įgyvendinimą.	
1.6. Dvigubo finansavimo ir nepagrįsto pakartotinio išlaidų apmokėjimo rizika sporto infrastruktūros projektų ir fizinio aktyvumo programų finansavimo sistemoje kyla dėl galimai nepakankamai aiškaus teisinio ir administracinio atskyrimo tarp savivaldybių sporto infrastruktūros finansavimo ir jos naudojimo kaštų apmokėjimo vykdant kitas valstybės finansuojamas programas. Nevienoda programų vykdytojų pateikiamų programos veiklų išlaidų sąmatų sudarymo praktika, nepakankamas savivaldybių įsitraukimas, savivaldybių veiklos skaidrumas ir kontrolės mechanizmų trūkumas sudaro prielaidas neefektyviam viešųjų lėšų panaudojimui, didina piktnaudžiavimo ir paslėpto dvigubo finansavimo riziką bei silpnina visuomenės pasitikėjimą sporto finansavimo sistema (antikorupcinės pastabos ir motyvai pateikti 3.6 skirsnyje).	1.6.1. Nustatyti reikalavimą pareiškėjams teikiant paraiškas finansavimui nacionalinių fizinio aktyvumo programų vykdymui pateikti bendradarbiavimo sutartis arba ketinimų protokolus su savivaldybių administracijomis ir jų teritorijose veikiančiais sporto infrastruktūros valdytojais, kurių infrastruktūra buvo finansuota iš valstybės ar savivaldybių biudžetų.	Dvigubo finansavimo draudimas apima atvejus, kai <u>tos pačios išlaidos</u> pripažįstamos tinkamomis finansuoti ir (ar) apmokamos daugiau nei vieną kartą, taip pat atvejus, kai tos pačios veiklos nepagrįstai finansuojamos kelis kartus iš skirtingų finansavimo šaltinių. Sporto bazės pagerinimo išlaidos nėra tos pačios išlaidos, kurios yra skiriamos sporto bazės naudojimui, išlaikymui ir eksploatacijai. SRF lėšos yra skiriamos tik sporto bazės pagerinimui ir tik su šiuo tikslu susijusioms išlaidoms (t. y. bazės atnaujinimui, remontui). Tuo tarpu nacionalinių fizinio aktyvumo programų vykdytojai gali turėti tam tikrų išlaidų, susijusių su sporto bazių nuoma, tačiau tokios išlaidos nėra priskirtinos sporto bazių pagerinimo išlaidoms. Taip pat pabrėžtina, kad SRF lėšomis finansuojamų sporto bazių pagerinimo projektų vykdytojai turės užtikrinti, kad po projekto įgyvendinimo ne trumpiau kaip 3 metus sporto bazėje bus vykdomos nemokamos fizinio aktyvumo veiklos ne rečiau kaip 2 kartus per savaitę. Svarbu pabrėžti, kad nėra reikalavimo, kada ir kokios veiklos turi būti nemokamos, sporto bazių pagerinimo projektų vykdytojai gali įgyvendinti tokį reikalavimą įvairiais būdais, nebūtinai kartu su nacionalinių fizinio aktyvumo programų vykdytojais. Nėra absoliutaus reikalavimo, kad visada ir visos veiklos tokioje bazėje turi būti nemokamos.	